

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса: The Provincial Library
Cor. Pritchard Ave. and McGregor
Winnipeg, Man., Canada.

City _____ три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

PIK X. Ч. 152 (1205). ВІСНОК, 25. ГРУДНЯ 1928. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, DECEMBER 25th, 1928. No. 152 (1205). VOL. X.

ВІЙСЬКО В АФГАНІСТАНІ РОЗБИВАЄ ПОВСТАНЦІВ, ПІДТРИМУВАНИХ ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ.

Повстанці відперті в околицях Кабула, столиці Афганістану, і прогнані в гори. — Вістки про бунт частини війська оказались неправдиві.

ЛОНДОН, 22-го грудня. — Афганістанське військо, лояльне до короля Аманулли, розпочало офензиву й винищили повстанців. Повстанці були розбиті в околицях Кабула, столиці Афганістану. Повстанці були розбиті в околицях Кабула, столиці Афганістану.

Радянська новинарська агенція Тарс каже, що бій був розпочатий лояльним військом, яке заатакувало гори Багібала, що були в руках повстанців. Військова голова квартира є уверена, що повстанці будуть виведені з гори.

Військо короля Аманулли відперло повстанців в околицях Кабула, столиці Афганістану. Повстанці були розбиті в околицях Кабула, столиці Афганістану.

Афганістанська легация сповістила, що повстанці пламента, що оперували на сході, стріляли в Афганістанську армію, яка недопустила до їх наступу в напрямку столиці. Лояльні війська прибули до Кабула з різних провінцій, а інші є в дорозі до столиці на підтримку короля.

Афганістанська легация, описуючи хід повстання, каже, що 7,000 добре озброєних людей,

перебраних за афганістанських жовнів, брали участь в безпорядках коло Кабула. Вчашні цього тижня безпорядки були вчинені 400 бандитами. Перебрання повстанців за жовнів спричинило поширення вістки, що збунтувалася армія. Коли повстанці підступили з дороги Багі Беля, афганістанська гвардія коло британської легатії втікла. Але британський міністер замкнув брами легатії й остеріг повстанців, що всі легатії користуються правом нетикальності.

Повстанці подалися тоді на схід в напрямку міста Кабула. Це відтягло британську легатію на деякий час. Два або три дні пізніше афганістанське військо оточило повстанців і прогнало їх назад в гори на півночі. Від тоді, кажуть, афганістанська легатія, не було ворожих військ коло Кабула.

Пряма комунікація з Афганістаном тепер привернена. Воно була хвилево перервана в середу, коли повстанці ушкодили електричну станцію 30 миль на північ від міста. Коли комунікацію налагоджувано, депеші пересілали через Радянський Союз.

БРИТІЙСЬКА ВЛАДА В ІНДІЇ ВИСИЛАЄ ЗБРОЮ ПОВСТАНЦЯМ.

БЕРЛІН, 21. грудня. — Телеграма до міністерства закордонних справ від німецької легатії в Кабулі, столиці Афганістану, каже сьогодні, що провідник афганістанських повстанців, Бача Сага, зістав ранений.

Німецька легация висловлює надію, що повстання виведені закінчаться. Афганістанський уряд старіється навязати переговори з племенами, що є замішані в повстанні.

КАБУЛЬ, Афганістан, 17-го грудня. — Міністер закордонних справ повернув вчора з Джеллябаду, де особисто розслідував звідомлення, що повстання проти афганістан-

ського уряду ведеться під проводом британських офіцерів, які перейшли кордон з Індії і підбурили деякі племена до бунту. Ходять поговори, що полковник Лоренс, спеціальний британський агент у Кольоніях, перебуває десь на території повстання й відіграє активну роль, підбурюючи племена проти уряду короля.

МОСКВА, 17. грудня. — Радянська преса, пишучи про повстання в Афганістані, вказує на те, що повстання було викликано Британцями, що збунтовані племена є в постійній зносинах з британською владою в Індії і що їм висилається британську зброю.

ВЕЛИКІ ВИДАТКИ ЯПОНІЇ НА АРМІЮ ТА ВОЄННУ ФЛОТУ.

ТОКІО, Японія, 22. грудня. — Найбільший бюджет в історії Японії зістав оповіщений японським урядом. Він буде переданий слідуючому парламентові, який відбуде свою першу регулярну сесію 24. грудня.

Бюджет на фінансовий рік 1929—30 вносить 1 мільярд 753 мільйонів єн (більше як 806 мільйонів доларів) і є найбільший в порівнянні з біжучим роком на 43 мільйони 700 тисяч єн. На воєнну флоту призначено в бюджеті 268 мільйонів єн, то є більше 5 мільйонів 600 тисяч, а на армію 232 мільйонів єн; то є більше 7 мільйонів 700 тисяч.

Парламент, що збереться в слідуючий понеділок, є першим парламентом, вибраним на підставі нового японського

виборчого закону, що признає право голосу для всіх мужчин. Сподіються, що гостра політична боротьба буде йти над взаємними Японії з Китаєм і над домашніми податковими справами.

ХОТІВ УБИТИ ГОЛОВУ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПАЛАТИ. БУДАПЕШТ, 22. грудня. — З Благороду повідомляють про замахи на життя Володимира Арка, президента торговельної палати в Загребі. Рідо хотів пробити чоловік в потязі, але до вбивства не допустив залізничний вартовий, який був ранений в боротьбі. Арко не був ушкоджений. Уважають, що замахи мав політичний підклад.

МІНІСТРИ ВИДАЛИ РІШЕННЯ В СПРАВІ ІНДУСТРІАЛЬНИХ СПОРІВ.

БЕРЛІН, 22. грудня. — Міністерство праці й міністерство внутрішніх справ посуналися вперед, щоб поладити два індустріальні спори, що загрожували минулого місяця спричинити індустріальну кризу.

Міністерство праці оголосило своє рішення в справі поладження тримісячного страйку 45,000 гамбургських корабельних робітників. Рішення признає підвишку платні і 50-годинний тиждень праці, який буде зменшений до 48 годин почавши від листопада 1929 року. (Депеша не згадує, як за велика має бути підвишка платні.)

Робітники й роботодавці не

приняли ще цього рішення.

Міністер внутрішніх справ Карл Северінг, який виступав як спеціальний посередник в лоявті рурських робітників, оголосив своє рішення, яке признає 57-годинний тиждень праці і збільшує платню від одного до 6 центів на годину. Ця постанова має увійти в силу від 1. січня 1929 року.

Рішення далі постановляють, що робітники, які працюють на гурт, повинні отримувати за той сам протяз часу що-найменше 15 проц. більше платні, ніж ті робітники, що працюють на години. Це також має увійти в силу після першого січня.

КИТАЙЦІ СТІЛЯЛИ НА БРИТІЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ НА РІЦІ ЯНЦЕ.

ГОНКОНГ, Китай, 22. грудня. — В місті Чункінг у провінції Шечван вибухла серіозна боротьба. Машинні кріси й поліві гармати стріляли на британський корабель "Кантін" на ріці Янцє, над якою лежить місто. Атак є сконцентрованою проти будинків британської нафтової компанії.

Британська канонірка "Терн" є в дорозі до Чункінг з Ваншєн для охорони життя й майна Британії.

Весь британський корабельний рух на ріці зістав насильно застановлений і сюди приходять постійні звідомлення про боротьбу. Уважають, що причиною боротьби є це, що бандитські провідники стараються дістати контроль у провінції Шечван.

Неспокій панує також в Ганкові, де урядники податкового

бюра грозять увійти й перешукати британське майно.

БРИТАНІЯ ВИЗНАЛА УРЯД ЧАН КАЙ-ШІ.

ШАНГАЙ, Китай, 21. грудня. — Велика Британія формально визнала вчора націоналістичний уряд і ринчасно підписала тарифовий договір з Китаєм. Нанкінський уряд дуже цим вдволений і вказує, що Британія є першою державою, що визнала формально новий режим, і що в теперішню пору Японія є однією великою державою, що не признала ще Китаєві тарифової автономії. Церемонія визнання відбулася в Нанкіні, оскільки націоналістичного уряду. Сер Майлс Емлісон, британський міністер до Пекину, вручив свої повноваження Чан Кай-Ші, голові націоналістичного уряду.

В ШІСТЬОХ КИТАЙСЬКИХ ПРОВІНЦІЯХ ПАНУЄ ВЕЛИКИЙ ГОЛОД.

ПЕКІН, Китай, 18. грудня. — Сюди наспіли звідомлення, що наслідком страшного голоду в шістьох китайських провінціях опустіли цілі села, родичі в розпуці вбивають своїх малих дітей, а старших віддають кожному, що зможе їх годувати.

Урожай не дописав у багатьох округах, податки є вищі ніж були колибудь передтим завдяки корупції лоякальних кумінтанських урядників і величезному оподаткуванню, наложеному нанкінськими воєн-

ними лордами. Банди жовнів наїзять на села й забирають малі засоби поживи, які затримали селяни, на лиху годину.

Звідомлення наочних свідків з закордонних і китайських жерел кажуть, що військо входить до сіл і навіть великих міст, обведених мурами, та забірає все, що дасться забрати, головно поживу.

Останні звідомлення вказують, що голодує два мільйони селян. Протязом зими помре з голоду яких 500,000 людей.

ШТРЕСЕМАН ПЕРЕБИВАЄ ПРОМОВУ ЗАЛЕСЬКОГО НА СЕСІЇ.

ЛЮГАНО, Швайцарія, 18-го грудня. — Підчас останнього засідання ради Ліги Націй прийшло до гострої сутички між Штресеманом а польським міністром закордонних справ Залеським. Даючи пояснення з приводу численних протестів, що прислали до Ліги Націй Німці, які живуть під Польщею, Залеський увесь час говорив неважливо, що, мовляв, всі заявля Німці неправдиві.

Ще нарешті вивело Штресемана з рівноваги й він перервав промову Залеського окликами: "Годі, годі". Це викликало замішання серед делегатів Ліги Націй, бо це перший випадок, що один з делегатів так обурився промовою другого, що перервав її своїм криком.

Даючи відповідь Залеському, Штресеман спочатку хвилювався від обурення, але потім спокійно й річливо доводив, що кожний батько й мати мають право домагатися, щоб їх діти ходили до рідної школи, а не до чужої, як це Польки примушують німецьких дітей.

ПІДЧАС ЕКСПЛОЗІЇ ЗАГІНУЛО 10 МАЙНЕРІВ.

ТОКІО, Японія, 22. грудня. — Експлозія у вуглевій майні Гаруторі недалеко Кушіро, на острові Езо, захопила 63 майнерів. Десять з них загинули в вогні, що наступив після експлозії, а 53 виратувалися.

ПОЛІЦІЯ ЗБИРАЄ МАТЕРІАЛИ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

ТОРОНТО, 22. грудня. — На інструкції шефа поліції Дрепера, детектива Норсі призначено зібрати обтяжуючі матеріали проти тих, що є відповідальні за комуністичну діяльність в Торонто.

РІКА НЕВА ВИСТУПИЛА З БЕРЕГІВ.

ЛЕНІНГРАД, 22. грудня. — Ріка Нева піднеслася минулої ночі й затопила округ фабрики ім. Володарського. Криги леду, гнані піднесеною рікою, утворили великі стоси колу, Фінляндського моста й Івановських водоспадів. Сусідні села є затоплені й багато осіб повтікали на дахи будинків. Робітники були швидко мобілізовані, щоб врятувати машинерію й сирі матеріали. Останні звідомлення кажуть, що вода уступає.

ЧЛЕНСТВО ЮНІЯ В АНГЛІ ЗМЕНШУЄТЬСЯ.

ЛОНДОН, 22. грудня. — Повідомляють, що трейд-юнії в Великій Британії мають загально 4 мільйони 900 тисяч членів, або понад 5 проц. менше, ніж минулого року. Від 1920 року, коли було найбільше членів, членство зменшилося на 41 проц., але в порівнянні з 1913 роком членство вказує зрост на 19 проц.

СКОРОСТІЛИ ДЛЯ УГОРСЬКИХ МОНАРХІСТІВ.

ВІДЕНЬ, 18. грудня. — Сюди приїхав угорський прем'єр граф Бетлен і конферував з австрійським канцлером Зайплем в справі машинних крісів, які затримали митні урядники у Відні.

Припускають, що архикнязь Альбрехт плянує силою захопити королівський трон і тому ці машинні кріси йшли для монархістичної групи, що хоче бачити його на троні.

ЗАБОРОНЕНО ДІТОЧУ КОМУНІСТИЧНУ ГАЗЕТУ.

ПРАГА, Чехословачина. — Комуністична диточа газета "Когутек" зістала заборонена поліцією на протяз шістьох місяців. Є це пята комуністична газета, що була заборонена протязом останніх трох тижнів.

НОВИЙ УРЯД У ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬСІНГФОРС, Фінляндія, 22. грудня. — Др. Оскар Мантере склав вчора новий кабінет на місці уряду, що недавно зрезигнував після отримання вотуму недовіри в парламенті. Мантере став прем'єром, Венноля - міністром закордонних справ, а більшість членів кабінету прийшли з національної прогресивної партії.

АРХЕОГРАФІЧНА КОМІСІЯ НА УКРАЇНІ.

Президія ВУЦВК дала дозвіл на організацію археографічної комісії на Україні. Ця комісія провадитиме науково-дослідницьку роботу та видаватиме матеріали, що стосуються революційних подій на Україні.

БОЛІВІЯ Й ПАРАГВАЙ ВИСИЛАЮТЬ ВІЙСЬКО ДО ГРАН ЧАКО.

Парагвайці побоюються, що присутність болівійського війська в окрузі Гран Чако спровокує нові сутички.

АСУНШОН, Парагвай, 22-го грудня. — Газета "Ля Патрія" каже сьогодні, що 3,500 болівійського війська, зложеного з 3,000 піхотинців і 500 кіннотників, машерує на місто Багія Негра.

Газета каже далі, що як болівійське військо заатакує місто, то цей крок буде дуже великого значіння й розіبه всі старання пан-американської вітратійної конференції поладити болівійсько-парагвайсько-кризу.

БУЕНОС АЙРЕС, Аргентина, 22. грудня. — Кореспондент газети "Ля Пренса" в Асунціоні (столиці Парагваю) телеграфує сьогодні до своєї газети, що кожного дня з Асунціоні виїздить військо до парагвайсько-болівійського кордону.

Жовнів висилається кораблем по ріці Парагвай. Кореспондент каже, що помімо звідомлень з Вашингтону, що пан-американська конференція робить вдволяючий прогрес у своїх стараннях поладити спір, Парагвайці побоюються, що присутність болівійського війська в окрузі Гран Чако спровокує нові сутички. Він каже також, що в Парагваю загаломо вітратійної конференції поладити болівійсько-парагвайсько-кризу.

ЛІЯ ПАЗ, Болівія, 22. грудня. — "Полк Вангардія", зложеной переважно зі студентів університету, дістав уніформи й негайно відіде до Тариха.

Округ Тариха лежить в самім серці спірного району Гран Чако і прилягає до парагвайсько-болівійського кордону.

ВІЙНА МІЖ АМЕРИКАНСЬКИМ А БРИТІЙСЬКИМ ІМПЕРІАЛІЗМОМ.

Війна Болівії проти Парагваю є війною за загарбання території Гран Чако, на якій відкрито багаті жерела нафти. Американська нафтова компанія Стандард Ойл має в Болівії 7,500,000 акрів нафтових пільк недалеко "спірної території" Гран Чако. Ця "спірна територія" віддавна уважалася, що належить до Парагваю. Англійський нафтовий трост Роял Доч Шел має нафтові поля в Аргентині, що межує з Парагваем. Американський імперіалізм контролює Болівію, а Аргентина, де переважають інтереси і впливи Великої Брита-

нії, стає в "обороні" Парагваю. Так, що війна Болівії з Парагваем є війною нафтових тростів Злучених Держав і Великої Британії. Адвокатом Стандард Ойл Ко. є Чарлс Гюз, бувший державний секретар, який є присутній на пан-американській конференції у Вашингтоні й відіграє там провідну роль. Розуміється, він пильно дбає про те, щоб болівійсько-парагвайський спір був "поладжений" в користь Болівії, а тимсамим і в користь Стандард Ойл Ко. А ціла конференція є під впливом Гюза й Аргентина, де переважають інтереси і впливи Великої Брита-

БОЛІВІЯ КУПУЄ ЗБРОЮ Й АМУНІЦІЮ ЗА ГРОШІ З АМЕРИКИ.

ВАШІНГТОН, 17. грудня. — Хуан Віценте Рамеріз, парагвайський представник у Вашингтоні, виявив дещо ролю американського імперіалізму в теперішнім болівійсько-парагвайським конфлікті. В заяві до преси він сказав, що Болівія купує зброю й амуніцію за гроші, які дістала від американських банкірів.

"Болівія", говориться в заяві, "вживала більшу частину позички, зятягненої в Злучених Державах, на закуплю зброї в Європі, приготволяючися в той спосіб до війни проти Парагваю".

Тепер американський імперіалізм може пхнути Болівію давати до війни, або дати приказ її застановити, залежить від того, як буде вигідніше для Злучених Держав.

СЕНАТ В РУКАХ МАНІУ.

БУКАРЕШТ, 16. грудня. — Вчорашні вибори до сенату остаточно закріпили владу прем'єра Маніу. Партія Маніу вибрала до сенату 110 своїх членів. Партія Братину не дістала ні одного мандату. Угорська національна партія здобула три мандати.

НІМЕЦЬКА ПРЕСА ПРО КОНФЛІКТ.

БЕРЛІН, 18. грудня. — Болівійсько-парагвайська боротьба широко обговорюється в німецькій пресі, як також обговорюється роль Ліги Націй в звязку з цєю боротьбою.

Націоналістичні газети використовують інцидент для поведення атаки на ЛІгу, яку вони віддавна поборюють. "Дойтше Цайтунг" пише: "Ліга Націй розсилає кабл — війна йде". "Пруссіше Цайтунг" озгадольує новинку так: "Рушниці стріляють — Лі-

га Націй телеграфує". Взагалі майже всі газети уважають, що за болівійсько-парагвайською війною винні американські нафтові інтереси.

Газета "Нахт Авегабе" пише: "Поца конфліктом стоить заховано великий Вуйко Сем з півночі, бо район Чако, на невіддавна поборюють. Кінець боротьби буде той самий, що і в Мексику, себто що Вол Стріт буде справжнім переможцем".